

دانشکده تربیت معلم علوم قرآنی

سید مهدی امام جمارانی

یکی از سوالات اساسی، در فکر اندیشمندان قرآنی اینست که چگونه می توان قرآن را به متن زندگی آورد تا ارزشهای قرآنی محور اندیشه و زندگی اجتماعی انسانها گردد.

برای رسیدن به این هدف، راههای گوناگونی را می توان ارائه نمود، اما یکی از مؤثرترین راه حل‌های آن ایجاد مراکز قرآنی و قرار دادن آن در متن درس و بحث، تحقیق و پژوهش، در سطوح مختلف اجتماع است.

تأسیس دانشکده های تربیت معلم قرآن را که از سوی سازمان اوقاف و امور خیریه بنیاد نهاده شده است می توان یکی از گامهای بلندی دانست که در راه به صحنه آوردن قرآن انجام گرفته است. با آرزوی توفیق برای کارگزاران این مراکز گفت و گوی بینات را با حضرت حجة الاسلام والمسلمین جناب حاج آقای امام جمارانی، سرپرست و نماینده ولی فقیه و یکی از بانیان و مؤسسان این دانشکده را می آوریم.

و احادیث رسیده را به معیارهای آیات محکمت قرآن عرضه کنیم؛ و از آن جا که مقررات و ضوابط جاری کشور و روابط داخلی و بین المللی ما حول محور قرآن کریم استوار است لذا باید در تربیت انسانهای علاقه مند به قرآن بکوشیم و از این طریق آنان را با فرهنگ جامع قرآن در حد اعلای آگاه نماییم و بدین وسیله اهداف عالی نظام مقدس اسلامی مان را تحقق بخشیم و دستاوردهای عظیم انقلاب شکوهمند اسلامی و خون پاک و مطهر شهدای جلیل القدرمان را پاس داریم.

در جواب سؤال جناب عالی باید عرض کنم که قبل از صدور مجوز دانشکده، سازمان اوقاف در یکی از مدارس موقوفه اقدام به تشکیل کلاسهای تعلیم قرآن نموده بود که در این کلاسها بیش از سه هزار نفر شرکت و فنون تلاوت و قرائت قرآن را فرا می گرفتند. ولی با عنایت به نیاز کشور به افراد متخصص در علوم قرآن و عدم مجوز رسمی، در نتیجه فارغ التحصیلان برای اشتغال با مشکل روبرو بودند. از این روی در صدد برآمدیم برنامه آموزشی مدوئی را برای مقطع کاردانی در سال ۱۳۶۸ و مقطع کارشناسی در سال ۱۳۷۲ به تصویب وزارت محترم

بیانات: حضرت حجة الاسلام والمسلمین جناب حاج آقای امام جمارانی با توجه به تأسیس دانشکده های علوم قرآن از سوی سازمان اوقاف و امور خیریه و تأثیر مثبت و سازنده آن در جامعه اسلامی، از حضرت عالی به عنوان سرپرست و نماینده ولی فقیه در این سازمان خواهشمند است در ابتداء تاریخ تأسیس و جایگاه کنونی دانشکده علوم قرآن را بیان بفرمایید.

امام جمارانی: بسم الله الرحمن الرحیم، در ابتداء لازم می دانم از فصلنامه قرآنی بیانات که با این سطح علمی و پژوهشی و کیفیت خوب ظاهری و محتوایی که جای بسی افتخار است که از حوزه علمی قم چنین نشریه ای به جامعه عرضه می شود، تشکر کنم.

مقدمتاً باید به عرض برسانم که نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران افتخار دارد که در پرتو انوار آیات مقدس قرآن کریم و سیره اهل بیت عصمت و طهارت (ع) پرچم حکومت اسلامی را به رهبری امام راحل، رضوان الله تعالی، علیه به اهتزاز در آورده و اصول قانون اساسی این نظام مقدس از معارف و مفاهیم قرآن کریم و سنت نبوی و سیره حمیده اهل بیت (ع) نشأت گرفته است. و ما موظفیم اخبار

۲. نشر و ترویج علوم قرآنی و معارف اسلامی در پرتو مکتب اهل بیت علیهم السلام، به منظور ارتقاء سطح دانش، فرهنگ، اخلاق و تربیت اسلامی جامعه و اهتمام نسبت به تحقق این هدف مقدس.

۳. ایجاد محیط مناسب برای بهره‌گیری از امکانات علمی و روشهای تحقیقاتی داخل و خارج کشور در زمینه علوم و معارف قرآنی و تبادل اطلاعات علمی، مقالات، محقق، استاد و دانشجو.

۴. تربیت معلم، داور، قاری، حافظ، مبلغ و مفسر قرآن کریم، به منظور گسترش فرهنگ قرآنی در جوامع اسلامی.

۵. ایجاد زمینه مناسب برای تحقیق علمی و جمع‌آوری منابع و اطلاعات و تهیه امکانات، برای کشف حقایق و توسعه مرزهای دانش قرآنی در جهان اسلام.

بیانات: چه دروسی در این دانشکده تدریس می‌شود؟

امام جمارانی: بعضی از دروس این دانشکده مانند دروس عمومی، با سایر مراکز آموزش عالی مشترک است و برخی دیگر مانند دروس پایه، با دروس دانشکده الهیات یکنواخت می‌باشد که هر دو از سرفصلهای مشترک مصوب

فرهنگ و آموزش عالی برسانیم که پس از آن از کنکور سراسری نسبت به پذیرش دانشجو اقدام گردید.

بنابراین جایگاه دانشکده علوم قرآن از نظر علمی با مجوز وزارت فرهنگ و آموزش عالی رسمیت دارد و از نظر اداری، مالی و وابسته به سازمان اوقاف و امور خیریه است. و ارکان آن به موجب اساسنامه عبارت است از: هیئت مؤسس، هیئت امنا، هیئت علمی و گروههای آموزشی و ارکان یاد شده دارای وظایف مشخصی هستند که با تشکیل جلسات منظم، امور دانشکده را اداره، نظارت، هدایت و حمایت می‌کنند.

بیانات: اهداف و غرض اصلی از تأسیس این دانشکده چه می‌باشد؟

امام جمارانی: اهداف دانشکده چنان که در اساسنامه آمده است، عبارتند از:

۱. تربیت نیروی انسانی مهذب، متعهد و متخصص جهت تدریس، تحقیق و برنامه‌ریزی در زمینه علوم، فرهنگ و معارف قرآنی و تبحر در فنون آموزش، حفظ، کتابت و قرائت قرآن کریم در آن حد که پاسخگوی نیاز جامعه و مراکز آموزشی، پژوهشی و فرهنگی کشور بوده و نیاز دیگر جوامع اسلامی را نیز برآورده کند.

می باشند، طبق مقررات آموزش عالی استفاده می شود.

تشخیص صلاحیت علمی و اخلاقی اساتید با هیأت علمی، هیئت امناء و تأیید نهاد نمایندگی ولی فقیه در دانشگاهها و دفتر گزینش اساتید دانشگاه می باشد.

بیانات: داوطلبین با چه خصوصیات و مشخصاتی می توانند در این دانشکده تحصیل نمایند؟

امام جمارانی: از بین داوطلبانی که در مرحله دوم آزمون سراسری پذیرفته شده اند و در انتخاب رشته گدهای ۷۰۶ تا ۷۱۵ دانشکده علوم قرآنی را انتخاب کرده باشند، حداقل پنج برابر ظرفیت دانشکده دعوت به عمل می آید و طی دو مرحله کتبی و شفاهی با آنان مصاحبه می گردد و بدین ترتیب با در نظر داشتن معیارهای اولویت و صلاحیتهای عمومی، یک پنجم از دعوت شدگان برای تحصیل انتخاب می شوند.

بیانات: مقاطع تحصیلی این دانشکده در حال حاضر چیست و برای آینده چه طرحی دارید؟

امام جمارانی: در حال حاضر دانشکده در دو مقطع (کارדانی و کارشناسی) دانشجو دارد که در رشته تربیت معلم قرآن کریم مشغول تحصیل

وزارت علوم انتخاب شده اند. تعدادی از درسها نیز به دانشکده علوم قرآن اختصاص دارد، مانند: تاریخ و علوم قرآن، ترجمه، تفسیر، فنون قرائت و تلاوت، تجوید و کتابت.

و واحدهای درسی دیگری در برنامه های دانشکده قرار دارد مانند: روان شناسی، روش تدریس، مدیریت آموزش و برنامه ریزی.

ویژگی اساسی برنامه های آموزشی دانشکده محور قرار دادن قرآن (لفظ، معنی، مفهوم، رسالت و...) است که در تمام دروس ارائه می شود و با عنایت به جایگاه حکومت اسلامی، جایگاه دانشکده علوم قرآنی بسیار رفیع است، زیرا علاوه بر آن که دانشکده مزبور مانند سایر مراکز آموزش عالی برنامه مصوب دارد، این مرکز چون از فرهنگ غنی قرآن نشأت می گیرد از مقام و منزلت بالایی برخوردار است.

بیانات: انتخاب اساتید دانشکده به چه کیفیتی و در چه سطح علمی می باشد؟

امام جمارانی: برای تدریس در دانشکده و عضویت در هیأت های علمی آن، از افراد متعهد و واجد شرایط که در رشته مربوطه دارای مدارک تحصیلی دکترا یا فوق لیسانس و علماء اعلام که دارای تجربه کافی در رشته علوم قرآنی

به دانشجویان این مرکز علمی ضروری و اجتناب ناپذیر خواهد بود. به عنوان مثال، در رابطه با حدود ۱۷ ملیون دانش آموز در سطوح مختلف آموزش و پرورش و نیز سایر ارگانهای دولتی و وزارتخانه ها، سپاه و ارتش برای آموزش قرآن و معارف آن به فارغ التحصیلان این دانشکده نیازمند خواهند بود و این همه نیاز بیانگر این واقعیت است که این عزیزان بی کار نخواهند ماند و با عنایت به برنامه های آموزشی این دانشکده و جامعیت آن، فارغ التحصیلان آن در هر ارگانی می توانند منشاء خدمات ارزشمندی باشند.

پینات: برخورد دانشجویان با برنامه های جاری این دانشکده چگونه است؟
امام جمارانی: برخورد دانشجویان دانشکده تربیت معلم قرآن با برنامه های جاری این دانشکده، در مجموع رضایت بخش است و ما هم امیدواریم که با برنامه ریزی های دقیق تر و عمیق تر، موجبات رشد بیشتر علمی، اخلاقی آنان را فراهم کنیم و با تسهیلاتی که در امور رفاهی آنان به وجود می آید، بتوانند با خاطری آسوده در جهت تکامل خود و جامعه اسلامی قدم بردارند.

می باشند. ولی برای آینده در نظر است که دانشکده در مقطع کارشناسی خود، در سه رشته فارغ التحصیل داشته باشد که این رشته ها عبارتند از: ترجمه و تفسیر قرآن کریم، علوم قرآنی و فنون تلاوت و کتابت قرآن، که تدوین برنامه های آموزشی رشته های مزبور در حال اتمام است و ان شاء الله به زودی مراحل تصویب آن خواهد گذشت.

در ضمن برای تصویب مراحل کارشناسی ارشد و دوره دکتری علوم و معارف و تفسیر نیز اقدامات اولیه انجام شده و امیدواریم به زودی جهت تصویب نهایی آماده شود.

پینات: فارغ التحصیلان این دانشکده چه شغلی در جامعه خواهند داشت؟
امام جمارانی: اختیار انتخاب شغل در درجه اول با فارغ التحصیلان عزیز است و در درجه دوم به عوامل متعددی مانند نیاز دستگاههای اجرایی، علاقه فارغ التحصیلان به نوع کار بستگی دارد، با این همه نباید فراموش کرد که توجه روزافزون نظام اسلامی به فرهنگ قرآن کریم و با عنایت به کمبود استاد و قاری آشنا به اصول و قواعد قرائت و فنون تجوید و مترجم و مفسر قرآن و خلاء ناشی از درک صحیح مقاصد و اهداف، بهره گیری و روآوری

وا از مقامات مسئول و ذریبیط برای ارتقاء سطح علمی و توسعه دانشکده تربیت معلم قرآن انتظار داریم که توجه کامل به اولویت و ضرورت تأسیس شعبه های دانشکده در شهرستانها بنمایند و برای تأمین نیازهای عمرانی و تجهیزات شعب این دانشکده در شهرستانها همکاریهای مؤثری به عمل آرند.

در خاتمه از فصلنامه وزین بیانات که در راه نشر معارف و معرفی مراکز قرآنی حرکت می کند قدردانی می کنم و از خداوند متعال برای دست اندرکاران آن توفیق روزافزون خواهانم. والسلام.

بیانات: ضمن آرزوی موفقیت برای جناب عالی، از خداوند بزرگ می خواهیم در راه توسعه معارف قرآن کریم توفیق بیشتری به شما عنایت فرماید.

بیانات: اکنون در دانشکده های علوم قرآن چند نفر مشغول تحصیل می باشند و در کدام شهرستانها شعبه دارید؟

امام جمارانی: هم اکنون در تهران ۱۰۰ نفر در مقطع کاردانی و ۶۰۰ نفر در تهران و شهرستانها در مقطع کارشناسی مشغول تحصیل می باشند و ۵ دوره در مقطع کاردانی فارغ التحصیل شده اند که تعدادشان به ۴۵۰ نفر می رسد و اکثر قریب به اتفاق آنان به استخدام آموزش و پرورش درآمده اند و در نقاط مختلف کشور به آموزش و معارف قرآن اشتغال دارند.

ششمین گروه فارغ التحصیلان دانشکده در بهمن ماه ۷۳ به دیگر معلمان قرآن می پیوندند و نیز اولین دانشجویان مقطع کارشناسی تا دو سال دیگر فارغ التحصیل می شوند.

دانشکده علوم قرآنی در شهرهای قم، ملایر، شیراز، کرمانشاه، مراغه، میبد، خوی، زاهدان و شاهرود شعبه دارد و در آنها حدود ۳۰۰ دانشجو مشغول تحصیل هستند و چنانکه امکانات اجازه دهد در سایر شهرستانها هم شعبه دایر خواهد شد. و تاکنون از شهرهای دیگر نیز اعلام آمادگی شده است که در این مورد بررسی و مطالعه آن ادامه دارد.